

Мр / Др **име и презиме, мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

Монографија представља преглед начина на које квалитет пешачког простора утиче на формирање и неговање компетитивног идентитета града. У складу с тим, тежиште је стављено на просторни ниво проблема, односно карактеристике и елементе пешачког окружења посматране са физичког аспекта. Комбиновањем сазнања три научне дисциплине – урбаног дизајна, маркетинга места и комуникологије – препознати су елементи и карактеристике пешачког простора који утичу на формирање искуства о граду и њихова улогу у генерисању компетитивног идентитета града. Утврђени односи представљени су у форми комуникационог модела пешачког простора у коме су јасно приказане фазе комуникативног процеса и узајамне релације између непосредног доживљаја пешачког простора, карактеристика физичке структуре и компетитивног идентитета града.

Провера комуникационог модела пешачких простора извршена је методом компаративне анализе на полигонима пет европских градова – Париз, Минхен, Беч, Малме и Љубљана – у којима се одрживи транспорт и квалитет урбаног окружења третирају као платформа успостављања и неговања компетитивног идентитета града. Резултати анализе интерпретирани су у виду модела и препорука за унапређење квалитета пешачких простора који се могу применити на различитим просторним нивоима: ниво града, ниво отворених јавних градских простора и ниво детаља.

Као значајан допринос ове монографије издваја се повезивање две важне и актуелне појаве од којих једна има микрокарактер – пешачки простор, а друга макрокарактер – компетитивни идентитет града. Истиче се да се дизајн усмерен на пешака, као једна од шест кључних тема урбаног дизајна, бави пешачким кретањем које се сматра најважнијим видом одрживог саобраћаја, а уједно представља и модалитет кретања приликом кога се уочава највећи интензитет интеракције са окружењем и људима, док је на другој страни феномен глобалне конкуренције у оквиру које се трага за адекватним решењима и производима који би унапредили урбано окружење.

Монографија представља користан писани материјал због свог интердисциплинарног карактера и стручног доприноса будућим урбаним интервенцијама.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др **име и презиме, мастер / спец.****Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)**

У монографији се даје одређење појма и садржаја безбедности у оквиру најзначајних савремених теоријских школа и разматра њихов утицај на развој феномена безбедности у пракси. Поред прегледа стратегијског и нормативног основа, постојеће структуре и функције система безбедности Републике Србије, износе се и бројни предлози за унапређење тог система, на основу резултата интердисциплинарних истраживања.

Сагледавајући безбедност као предуслов националног развоја, у раду се посебна пажња поклања стратегијском одређењу за изградњу интегралне безбедности и разрађује концепт националне интегралне безбедности. На основу даље конкретизације тога шта наведени концепт у пракси подразумева, разрађује се модел интегралног система безбедности у Републици Србији са одговарајућим подсистемима, што може да буде од користи за даљи ток реформских процеса са циљем постизања веће интеграције интереса и капацитета свих актера, тзв. државних и недржавних субјеката у безбедности. Истиче се и да је изградња ефикасног и интегралног система безбедности на националном нивоу је посебно значајна, не само са становишта подизања укупног нивоа безбедности у друштву, већ и са становишта започетог процеса прикључења Републике Србије Европској унији, јер је то концепт за који се залажу најразвијеније земље у оквиру Европске уније.

Новина која је изнета у овом раду односи се на разраду концепта интегралног система безбедности са припадајућим подсистемима на основу стратегијског модела оптималног развоја у безбедности, који је настао преношењем модела оптималног развоја из економских, политичких и организационих наука у науку безбедности. Наведени модел је разрађен применом вишекритеријумске анализе *Националне стратегије одрживог развоја за период од 2009. до 2017.* На основу поменуте анализе утврђено је да се наведена стратегија не односи на област безбедности, осим фрагментално. Стога је у истраживању коришћено укупно 77 индикатора ради оцене ефеката спровођења Националне стратегије одрживог развоја, од којих се чак 37 индикатора односи на безбедност.

Такође, на основу квалитативне анализе садржаја 106 стратегијских докумената, усвојених у Републици Србији у периоду од 2000. до 2013. године, дошло се до сазнања да у Републици Србији не постоји национална стратегија интегралне безбедности.

У раду су у креирању модела оптималне стратегије развоја искоришћени резултати вредносне оријентације становништва, добијени на основу усмерених оријентационих интервјуа на узорку од 560 становника Републике Србије, који су потврдили значај безбедности за укупан развој друштва.

Ауторка се нада да ће ова монографија, која се тежишно бави само једним проблемом у безбедности, пружити основу за даља истраживања безбедности као феномена друштвене праксе и науке у развоју, као и да ће нека од понуђених решења наћи своју примену у пракси и допринети већој интеграцији свих чинилаца безбедности у Републици Србији.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, мастер / спец.**Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)**

У овој монографији дат је преглед молекуларно-биолошке и биохемијске природе дијапаузе кукурузног пламенца *Ostrinia nubilalis* (Hbn.) како би се нова сазнања из области екофизиологије мировања инсеката приближила научној и широј јавности. С обзиром на то да је кукурузни пламенац врста мољца чије се гусенице хране на неколико стотина биљних врста, укључујући важне пољопривредне усеве, поврће и воће, добијени резултати приказани у монографији могу бити од користи истраживачима из примењених области науке, како би се развијале биолошке методе контроле популација кукурузног пламенца у агроекосистемима.

Дијапауза кукурузног пламенца је иницирана у лабораторијским условима под равнодневним светлосним режимом (12h : 12h = светло : тама), а гусенице су држане у дијапаузи на високој (22 °C) и ниској температури (5 °C) и узорковане су за анализе једном месечно током трајања мировања. Резултати изнети у монографији указују на то да је дијапауза кукурузног пламенца период који је само привидно миран, да су метаболичке промене које се догађају у гусеницама током дијапаузе динамичне, али постепене и да су у тесној вези са излагањем гусеница ниским температурама. Утврђене су значајне промене у садржају телесне воде, прерасподели воде између ткива, као и то да синтеза глицерола утиче на режим воде у хемолимфи и другим ткивима током дијапаузе.

Истиче се да температура на којој се дијапауза одвија и дужина трајања дијапаузе одређују интензитет енергетског метаболизма у митохондријама и дефинишу ниво експресије гена који су у вези са стресом и енергетским метаболизмом. Садржај аденинских нуклеотида, енергетски набој као и активности цитохром ц оксидазе значајно опадају током дијапаузе, што је у складу са тим да је дијапауза хипометаболичка фаза мировања. Са друге стране, наводи се, експресија „стрес“ гена је повећана, нарочито код гусеница које су у мировању на високој температури, као и код гусеница које су дуго у дијапаузи. Истиче се да током дијапаузе гусенице *O. nubilalis* развијају отпорност на ниске температуре постајући способне да преживе замрзавање ванћелијских телесних течности.

Резултати презентовани у овој монографији показали су да је управо постепено излагање ниским температурама, блиским нули, у почетним недељама дијапаузе, кључно за покретање и постепен развој криопротективних механизма гусеница. Једном покренуте промене инициране ниским температурама воде ка успостављању хомеостазе у мировању, што омогућује гусеницама да преживе стресну и дуготрајну дијапаузу. У прилог томе сведоче и представљени резултати који су показали да је дијапауза гусеница кукурузног пламенца на високој температури стресна и неодржива.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, мастер / спец.**Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)**

Монографија је резултат вишегодишњег рада аутора на истраживању проблематике регионалног развоја Србије. Полазишта у истраживању су да се ради о системском вишедеценијском проблему који је кулминирао у процесу транзиције и светске економске кризе, као и да је за сопствени регионални развој одговорна искључиво држава. Аутор указује на то да су основни мотиви за ангажовање државе у овој области огромни унутаррегионални и међурегионални несклади који спутавају развој, иницирају миграционе токове, као и да велики и стратешки важни простори остају популационо непокривени, а њихови ресурси неискоришћени, док истовремено у развијенијим центрима долази до прекомерне концентрације становништва и привреде, што производи негативне последице у економској, социјалној, просторној и еколошкој сфери.

Аутор истиче да је маргинализација регионалног развоја Србије настављена и у транзиционом периоду, регионални развој се још увек не посматра као интегрални део укупног друштвено-економског развоја, перманентно се избегава чињеница да развој има своју регионалну димензију, односно да креирање и спровођење институционалних развојних механизма никако није регионално неутрално.

Црвена нит у монографији су резултати истраживања утицаја феномена регионалне неразвијености на укупан развој у периоду транзиције. Приказан теоријски контекст проблематике аутор је уоквирио потврђеним и актуелним теоријским концептима и ставовима.

Истражујући регионалне неравнотежности Србије, аутор потенцира да регионална и социјална неједнакост повећавају макроекономску рањивост, да се у периоду бржих транзиционих реформи регионалне неједнакости повећавају, као и да су рецесиони таласи утицали на то да се регионалне неједнакости смање.

Аутор закључује да су недовршен процес трансформације српске привреде и велики транзициони заостатак допринели повећању регионалних и социјалних неједнакости у Србији, као и да је тренд смањења регионалне кохезије све израженији. Истиче се да је демографска девастација све бржа, да је све мање развојних тачака у простору које успевају да задрже активно становништво. Наводи се да су градови у транзицији, да трагају за новим идентитетом, да је економска трансформација власничке структуре отворила нова економска, социјална и институционална питања трансформације постсоцијалистичких градова и њихове улоге у регионалном развоју.

Установљава се да је институционални оквир регионалног развоја незаокружен, да су статистички макро региони нефункционални и да нису у функцији системског управљања регионалним развојем, рационалног коришћења државних ресурса и оптималне економске реалокације ресурса.

Аутор посебно приказује могуће интеграционе ефекте Србије у ЕУ на регионални развој и закључује да су ефекти кохезионе политике ЕУ регионално неравнотежни, да имају своју економску, демографску, социјалну, инфраструктурну и хуману димензију и да у првом реду зависе од саме државе – свака земља креира оптимални регионални модел који представља баланс између ефикасности (конкурентности) и солидарности.

Кључна порука у монографији је да равномернији регионални развој у Србији није могуће спровести без изградње ефикасног институционалног оквира, који се састоји од институција и инструмената, различитих политика којима се обезбеђује стабилност, континуираност и усклађеност у развојном процесу. Поред тога, аутор указује на значај афирмације интегративне функције стратешког регионалног планирања развоја, процеса децентрализације и полицентричног регионалног развоја, аргументовано истичући да је процес ублажавања регионалних разлика тежак, скуп и спор.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, мастер / спец.**Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)**

Ова монографија за главни циљ има приказ савременог приступа пројектовању високобрзинских асинхроних машина чији је задатак постизање оптималног решења у погледу што веће ефикасности и што мање инерције ротора. Описани приступ паралелног али истовремено спрегнутог мултидимензионалног пројектовања постаје све више заступљен у случају електричних машина, поготово оних са сложеном структуром и строгим захтевима у погледу сва три физичка аспекта: електромагнетног, термичког и механичког.

Главни акценат у раду је на високобрзинским машинама намењеним употреби у електричним возилима (машине за рекулацију кинетичке енергије приликом кочења и енергије издувних гасова) и дистрибуираним изворима енергије (гасне турбине у домаћинствима). У уводном делу је дефинисан појам високобрзинске машине уз примере постојећих решења, од којих је издвојен концепт чашастог ротора због своје једноставности и веома мале инерције, чиме је и јасно омеђен предмет ове монографије.

Процедура започиње разматрањем специфичних аспеката пројектовања статора високобрзинских машина у општем смислу, који потичу од велике брзине обртања, а сходно томе и учестаности напајања. Објашњено је како се врши избор намотаја, који су тип проводника, геометрија жлеба, материјали и начин хлађења, а све је поткрепљено постојећим примерима из праксе. Овај део излагања завршава се илустрацијом модификоване процедуре пројектовања статора која је прилагођена високобрзинским асинхроним машинама, а чијом се применом може доћи до геометрије која задовољава сва улазна ограничења и захтеве задате апликације.

У наставку је детаљније представљен концепт чашастог ротора, са аспекта његовог моделовања и оптимизације, која има за циљ постизање решења са максималним степеном искоришћења снаге у номиналним условима рада. Наглашени су сви могући проблеми практичне примене оваквог решења али је такође објашњено и како се неки од проблема могу превазићи или умањити правилним приступом пројектовању и оптимизацијом одређених делова ротора.

У сврху анализе рада мотора и могућности оптимизације роторске структуре уведен је прилагођени аналитички модел асинхроне машине са чашастим ротором, чијом се применом брзо долази до увида у основне карактеристике машине и до улазних ограничења за процес оптимизације у 2D FEM софтверу (Finite Element Method – метода коначних елемената). Будући да је 2D модел машине некомплетан, у раду је детаљно описано који су ефекти и појаве у машини занемарени и како се настале грешке могу отклонити употребом корекционих фактора добијених поређењем 2D FEM и неколико 3D FEM симулација. Успут су објашњене предности и недостаци моделовања машине употребом савремених FEM алата, као и будући правац развоја у области моделовања и пројектовања електричних машина.

Монографија такође обрађује и утицај материјала роторске чаше на перформансе мотора и оптималну геометрију ротора. Посебан део рада посвећен је анализи термичких и механичких аспеката чашастог ротора где се такође разматра и практична применљивост предложеног решења и неки од изазова који се срећу приликом израде прототипа.

Као посебна проблематика, у раду је издвојен концепт вишефазних машина где су описане његове главне предности и недостаци код примене у савременим погонима. Објашњене су основне топологије, а затим и предности употребе шестофазног намотаја уместо трофазног у конкретном примеру асинхроне машине са чашастим ротором.

Да би процес пројектовања једне електричне машине био комплетан анализа мора да обухвати и начин напајања и управљања машином као и ефекте које они имају на сам дизајн и карактеристике машине. Због тога је последње поглавље посвећено анализи постојећих начина управљања високобрзинским машинама где су уједно дати и правци даљег развоја у овој области.

На крају је дат ауторов поглед на будућност пројектовања електричног погона које захтева синергију стручњака из више различитих области како би се постигло технички, економски и еколошки прихватљиво решење.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

У монографији се даје преглед најновијих сазнања о токсичности кадмијума, хуманог карциногена и данас међу најзначајнијим токсичним супстанцама у нашем окружењу, са освртом на историјат, особине, потенцијалну изложеност радника и опште популације, затим токсичност кадмијума на бројним органима, посебно на нивоу јетре и бубрега, као и значај познавања механизма којима кадмијум испољава токсични ефекат. Ауторка истиче међу бројним механизмима токсичности кадмијума, оксидативни стрес и интеракције кадмијума са биоелементима, објашњавајући потребу испитивања како овај токсични метал, који нема способност промене валентног стања изазива оксидативна оштећења у организму.

У наставку монографије приказани су резултати истраживања како изложеност кадмијуму у краћем и дужем временском периду утиче на оксидативни стрес и равнотежу биоелемента у јетри и бубрегу миша, као најзначајнијим органима за испољавање токсичних ефеката кадмијума. Приказане су промене параметара оксидативног стреса и антиоксидативне заштите, као и промене у нивоу есенцијалних елемената у различитим времена након експозиције кадмијуму и поређени са резултатима сличних истраживања у свету. Представљени су закључци који произилазе из резултата истраживања о значају оксидативног стреса и поремећене равнотеже биоелемената у испољавању токсичног дејства кадмијума, са посебним нагласком на уочене ефекте у зависности од врсте испитиваног органа и дужине излагања токсичном агенсу.

Посебна пажња посвећена је испитивању корелације између насталих промена у испитиваним параметрима оксидативних оштећења и статусу биоелемената, с обзиром на то да ензими антиоксидативне заштите у својој структури везују есенцијалне катјоне са којима кадмијум ступа у интеракције, а које могу да резултирају оксидативним оштећењима. Такође је указано на значајан утицај кадмијума на метале променљиве валенце, попут гвожђа и бакра, који могу директно утицати на пораст оксидативних оштећења биомолекула. Ауторка је узимајући у разматрање и доводећи у везу два механизма токсичности кадмијума, оксидативни стрес и статус биоелемената у условима тровања кадмијумом, показала да су интеракције токсичног метала са биоелементима од значајне важности за објашњење оксидативних механизма токсичности кадмијума.

У монографији се констатује да сагледавање промена које настају на нивоу биоелемената и компонената антиоксидативне заштите организма при изложености кадмијуму, указује на значај и утире пут будућим испитивањима уноса појединих антиоксиданаса и биоелеманата, као и њихових комбинација у условима експозиције кадмијуму, посебно што резултати новијих епидемиолошких студија указују да изложеност чак и ниским дозама кадмијума представља ризик по здравље људи.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, мастер / спец.

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

Предмет ове монографије је преглед одабраних инструменталних метода које се примењују за карактеризацију полиоксометалата, са посебним освртом на методе које су од значаја за испитивање особина хетерополи једињења (ХПЈ) Кегиновог типа.

У уводном делу монографије дате су особине и карактеристике врло важне групе једињења, полиоксометалата, а нарочито групе ХПЈ Кегинове структуре. Истиче се да ова једињења имају широку лепезу фасцинантних и веома значајних особина, што отвара могућности њихове примене у различитим областима, од катализе и хемијске индустрије, преко електрохемије и обраде радиоактивног отпада до фармације и медицине. Особине од значаја за широк спектар примене ХПЈ Кегиновог типа су киселост, каталитичка способност као и значајна биолошка активност, што је последица карактеристичне структуре ХПЈ Кегиновог типа – ова чињеница наметнула је и потребу да се у овом делу монографије прикаже преглед структура и особина изабране групе једињења.

У наставку монографије, у оквиру пет појединачних потпоглавља, укратко су представљене одабране инструменталне методе, као и могућности и ограничења у карактеризацији материјала који садрже ХПЈ Кегинове структуре, са посебним освртом на области њихове примене. Иако је број метода које имају значајну улогу у карактеризацији материјала, па и ХПЈ Кегиновог типа, много већи ауторка се определила да у монографији прикаже најзначајније, а то су, према доступним литературним подацима и дугогодишњем искуству ауторке у овој области, методе термијске анализе: термогравиметријска анализа (TGA), диференцијална термијска анализа (DTA) и диференцијална скенирајућа калориметрија (DSC), затим, спектрометријске методе – електронска спектрометрија (UV/VIS апсорпциона спектрометрија), NMR спектрометрија, инфрацрвена (IC) и раманска спектрометрија, као и одабрана електрохемијска метода – циклична волтаметрија. Свако од пет потпоглавља почиње краћим описом коришћене методе за анализу испитиваног једињења, затим прегледом литературе која се односила на испитивање групе ХПЈ Кегинове структуре одабране за предмет ове монографије, као и детаљнијим приказом резултата који су добијени применом одређене инструменталне методе у анализи једињења, а која су и један од фокуса научно-истраживачког рада ауторке.

У оквиру сваког поглавља дат је и преглед примене одабраних инструменталних метода у циљу испитивање морфолошко-структурних и физикохемијских особина ХПЈ Кегиновог типа, и то најчешће на примерима карактеризације хетерополи киселина карактеристичне Кегинове структуре, као што су 12-волфрамофосфорне, 12-волфрамосилицијумове и 12-молибденофосфорне киселине и њихових соли.

Узимајући у обзир области потенцијалне примене ХПЈ Кегиновог типа, искристалисала се потреба за испитивањем особина ових једињења у растворима. Одабраним методама (UV/VIS, раманском и NMR спектрометријом) испитиван је утицај рН раствора, као и особина растварача на успостављање мултифакторијалне равнотеже између могућих структурних облика Кегиновог ањона, с обзиром на то да ове структуре директно одређују карактеристичне ефекте које показују ХПЈ Кегиновог типа у раствору.

У циљу побољшања добрих особина и минимизирања/уклањања извесних нежељених карактеристика ХПЈ Кегиновог типа, синтетисани су композитни материјали ове групе једињења, и то са зеолитима, затим, угљеничним матријалима, као и мезопорозним носачима. Из тог разлога, у оквиру четири поглавља монографије (изузев поглавља о примени UV/VIS апсорпционе спектрометрије) дат је преглед литературе у којој су публиковани резултати примене одабраних инструменталних метода у карактеризацији наведених композита.

У закључку монографије дат је критички осврт и указано је на потребу примене већег броја инструменталних метода у циљу карактеризације одабране групе хетерополи једињења. Ауторка је истакла да се искључиво уз комплементарност резултата добијених применом различитих

инструменталних метода и додатних резултата добијених микробиолошким, фармаколошким и токсиколошким испитивањима може обезбедити најрационалнији и најбезбеднији начин примене како других група једињења тако и одабраних ХПЈ Кегинове структуре.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др **име и презиме, мастер / спец.****Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)**

Повод за настанак ове монографије било је сагледавање концепта дарвинизма у уметности у Француској током друге половине 19. века као самосвојне целине и као идејног феномена који је функционисао у оквирима различитих уметничких струјања тог периода. Ауторка се бави непосредним односом између научних хипотеза, теорије еволуције Чарлса Дарвина и уметничких пракси. Монографија расветљава начине на које је еволуционизам деловао у визуелној култури Француске и анализира мотиве и теме различитих уметника чији је рад повезан заједничким интересовањем за дарвинистичке идеје.

У овом делу обрађена су уметничка остварења која су бележила промене у општим социјалним, историјским и идејним погледима, заснованим на претпоставкама дарвинистичке теорије еволуције. Наводи се да концепт дарвинизма у уметности у датом историјском периоду није имао великог утицаја, али је био последица значајних историјских и политичких дешавања.

У раду се истиче да од средине столећа на француском тлу долази до изузетних археолошких и антрополошких открића, која су условила многобројне научне расправе инициране Дарвиновом теоријом, и да је под утицајем институција науке и природњачких студија одређени број академских уметника почео да ствара дела која су репрезентовала и визуелизовала проточовека. Наглашава се и чињеница да су представљање праисторије и реконструкција слике прошлости постали преокупација уметника као што су Фернанд Кормон, Ксенофон Илуан, Франтишек Купка, Леон Максим Февр и други који су различитим медијским, стилским и назорним приступима приказивали и два основна постулата Дарвиновог еволуционизма – борбу за опстанак и механизам природног одабирања.

Монографија *Дарвинизам у француској уметности друге половине XIX века* прво је обимније дело објављено на српском језику које анализира рецепцију дарвинизма у визуелној култури и уметности и својим садржајем може помоћи попуњавању знања о размотреним питањима и допринети оснаживању везе између историје уметности и природних наука.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

У овој монографији ауторка се бави југословенством Светозара Прибићевића у периоду стварања и рада Српско-хрватске коалиције и после стварања Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Највећи део рада и истраживања посвећен је његовом ставу према југословенској идеји, сарадњи и јединству Срба и Хрвата, социјалним питањима, борби за стварање и очување југословенске државе и положају Војводине у заједничкој југословенској држави.

Мотив за истраживање био је Прибићевићев став према југословенској идеји која је идеја водила његовог политичког деловања без обзира на његову еволуцију у ставу према унутрашњем уређењу прве југословенске државе. Истиче се да је Светозар Прибићевић био водећи политичар међу Србима у Хрватској и да је због тога његово основно политичко деловање било усмерено на побољшање положаја српског народа у Хрватској, што је био основни мотив да прихвати југословенску идеју и идеју стварања Српско-хрватске коалиције.

Основни повод за настанак овог рада је Прибићевићева борба за стварање југословенске државе и његова непоколебљива борба за њен опстанак јер је био убеђен да је она најбољи оквир за развој српског и свих осталих југословенских народа. Ауторка образлаже да је Прибићевић био један од кључних људи који су утицали на улазак Војводине у југословенску државу са Србијом а да утицај није дошао преко Народног вијећа Словенаца, Хрвата и Срба у Загребу.

У овој монографији се прво разматрају ставови о југословенском уједињењу и о јединству Срба и Хрвата. У оквиру овог поглавља пажња је усмерена и на југословенство Српско-хрватске коалиције и загребачког листа „Србобран“, као и на оснивање југословенске државе. Ауторка даље веома подробно говори о Светозару Прибићевићу као борцу за унитарно уређење државе, оснивачу Југословенске демократске странке, затим о ставу према покрајинским самоуправама и о питању ревизије Видовданског устава.

Следи део у коме је реч о Светозару Прибићевићу као оснивачу Самосталне демократске странке, затим о његовој сарадњи са Николом Пашићем и о постепеном приближавању Стјепану Радићу.

У монографији се разматра и Сељачко-демократска коалиција, и то: њено оснивање, прихватање широких самоуправа области, као и идеја федерализма и републиканства. Посебна пажња посвећена је политичком тестаменту Светозара Прибићевића.

Ауторка се бави темом која није много истраживана у нашој литератури и нада се да ће ова монографија бити од користи не само истраживачима већ и широј публици која се занима за питања од значаја за ово раздобље у домаћој историји.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

Имајући у виду чињеницу да су софтверски системи нашли велику примену у савременом пословном окружењу као и да је њихово исправно функционисање од велике важности за сваки организациони систем, монографија, као резултат дугогодишњег истраживања аутора, обрађује стандарде квалитета софтвера и њихову примену у процесу развоја и побољшања софтверских система. С обзиром на сложеност животног циклуса развоја софтвера, у раду је дат приказ често коришћених модела, стратегија и метода развоја софтвера. Њиховим избором се у значајној мери одређује приступ процесу развоја софтвера.

Како сваки софтверски систем, поред функционалних захтева, мора да задовољи и нефункционалне захтеве који се односе на квалитет, у раду је дат преглед различитих стандарда квалитета софтвера из области софтверског инжењерства којима се дефинишу модели и атрибути квалитета софтвера. Истиче се да су они најчешће организовани хијерархијски: стандардом квалитета софтвера дефинише се један или више модела квалитета, док сваки модел квалитета садржи више атрибута квалитета који се могу даље декомпоновати. Наводи се да су модели и атрибути квалитета софтвера непосредно повезани са софтверским метрикама – оне представљају квантитативне, математички формализоване мере којима се врши оцена софтверског система и оперативно се користе у процесу евалуације квалитета софтвера. Стога је у раду извршена класификација и дат преглед често коришћених софтверских метрика. Дат је приказ SilabMetrics алата који представља проширење SonarQube алата и формално је заснован на ISO/IEC 9126 стандарду квалитета софтвера, а намењен је учењу и упознавању основних концепата који се односе на стандарде квалитета софтвера, моделе квалитета софтвера и софтверске метрике.

У монографији су идентификовани механизми побољшања софтверских система (општи принципи пројектовања софтвера, принципи објектно-оријентисаног пројектовања софтвера, стратегије пројектовања софтвера и патерни пројектовања софтвера) и успостављена је њихова веза са стандардима квалитета софтвера. Наведени механизми се могу користити у процесу пројектовања сваког софтверског система, без обзира на примењену имплементациону технологију, програмски језик, сврху или намену софтверског система.

Као оригинални допринос аутора развијена је метода за побољшање софтверских система коришћењем стандарда квалитета софтвера. Предложена метода користи стандарде квалитета софтвера, софтверске метрике и механизме за побољшање софтверских система; њеном применом омогућава се развој софтверских система који су стабилнији, једноставнији за развој, одржавање и даљу надоградњу. У монографији се закључује да се на тај начин промовише процес развоја софтвера са квалитетом у фокусу, чиме се обезбеђује задовољење нефункционалних захтева везаних за квалитет софтверских система.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

У овој монографији приказан је значај квалитетног управљања – менаџмента у образовању и стварања адекватних и савремених услова за развијање наставе страних језика. У исто време, ауторка се залаже за увођење ЕФЕ (Effort Free English) методе, која, као иновативан приступ у савладавању енглеског као страног језика, подстиче ученике да развијају своје вештине, повећавају мотивацију и успешност током школовања.

Ова монографија представља добар пример мултидисциплинарности и чврсте везе између образовања (педагошко-дидактички и стручно-методички приступ), менаџмента (управљање процесима, понашањем и свешћу људи), методологије (систем метода и начела који се користи у истраживању), психологије (сазнајни и мотивациони аспект у процесу учења енглеског језика).

У раду је такође представљен концепт према којем се треба постепено ослобађати употребе традиционалних граматичко-преводних метода у учењу страног језика. Ауторка сугерише да извођење наставе страних језика без развијања нових програма, метода и унапређења методике наставе, утиче на слабу комуникативност и лингвистичку (не)компетентност ученика, слаби њихову мотивацију за учење и недовољно их ангажује у том процесу.

Ауторка заступа становиште да ЕФЕ метода уноси више хуманистичко-афективног и комуникативног приступа ученицима, стављајући их у (интер)активну позицију, а од наставника захтева већу слободу и креативност у организацији саме наставе и примени савремених облика, нових поступака, модернијих средстава и иновативних модела наставе. Све то повећава мотивисаност ученика и будућих студената за учење енглеског и сваког другог страног језика. Тиме расте компетенција и наставника и ученика у области страних језика, али и успешност школе у својој локалној средини и шире.

Ауторка приказује и налазе свог емпиријског истраживања, спроведеног на дефинисаном узорку у школи страних језика, који приказују знатну предност ЕФЕ методе у односу на досадашње традиционалне методе, што доводи до веће успешности у учењу, трајности и практичне применљивости стечених знања из енглеског језика. Резултати емпиријског истраживања показују да су коришћењем ЕФЕ методе постигнућа ученика на тестовима из граматике енглеског језика, провере вокабулара и говорних способности далеко боља, језички правилнија, емотивно богатија и комуникативно разноврснија.

Ауторка стога предлаже педагошко-методичка, развојно-психолошка и стратешко-менаџерска решења за наш васпитно-образовни систему, чија се курикуларна и општа реформа најављује и с правом очекује.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

У монографији је приказан развој маркетинга садржаја (енгл. *content marketing*) с посебним освртом на његов потенцијал у процесу брендирања туристичких дестинација. С обзиром на то да се одлике комуникације путем маркетинга садржаја уклапају у шири парадигматски контекст развоја маркетинга, маркетинг садржаја у овом раду је објашњен и у кључу односа између модернистичког и постмодернистичког маркетинга чиме је омогућена теоријска основа културно-социолошкој контекстуализацији овог феномена.

Полазећи од развоја концепта маркетинга садржаја и основних својстава маркетиншког концепта, значаја маркетиншких комуникација за развој савременог друштва и околности услед којих долази до промене маркетиншке парадигме, приказани су феномени који су од изузетног значаја за разумевање темеља маркетинга садржаја (попут феномена „причања прича“), као и некадашње форме оваквог начина комуникације с потрошачима које могу да се повежу с данашњим маркетингом садржаја. Ауторка у студији полази од промена до којих је дошло с развојем интернета и указујући на чињеницу да је позиција потрошача као пасивних прималаца једнообразних порука све мање заступљена у тржишној комуникацији истиче да садржај може имати неколико функција (едукативну, информативну или забавну), али да без обзира на своју функцију, треба превасходно да се заснива на детаљном познавању интересовања циљне публике. Како је рад настао с циљем да се маркетинг садржаја представи као нов концепт комуникације на тржишту, дат је подробан преглед досадашњих сазнања о облицима маркетинга садржаја, али и о њиховим практичним импликацијама и искуствима (значају адекватног конципирања веб-сајтова, употреби блогова, друштвених медија и мрежа, поткастова, интерактивних тура, вебинара, итд.)

У монографији је наглашено да маркетинг садржаја може имати посебну могућност употребе у услужном сектору чија нематеријална природа основног производа своју промоцију често заснива на маркетингу „од уста до уста“. То је један од разлога због кога је предмет истраживања ове монографије смештен у домен брендирања туристичких дестинација. Будући да су туристичке дестинације комплексни тржишни ентитети, а процес брендирања туристичких дестинација заснован на претварању неопипљивих елемената у тржишну вредност, објашњене су предности употребе нових начина комуникације с потрошачима у овом процесу, као и они облици маркетинга садржаја који су заступљени у промоцији туристичких дестинација Србије. Приказани су резултати истраживања о заступљености употребе маркетинга садржаја на домаћем туристичком тржишту, код туриста и у туристичким организацијама као јединицама задуженим за промоцију туристичких дестинација Србије. Истраживање је спроведено током 2013. и 2014. године. На основу прикупљених података и увида у постојеће тенденције домаћег туристичког тржишта, наведене су и смернице за адекватну употребу маркетинга садржаја у пракси.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

У овој монографији упознајемо се са трансмисионим проблемима чија су решења дефинисана у две или више раздвојених и неповезаних области. Сазнајемо како настају такви проблеми, као и који су то примери реалних трансмисионих проблема.

У монографији је представљен спектрални проблем у области која се састоји од два дисјунктна интервала. У свакој подобласти задат је спектрални проблем са граничним условима Робиновог типа и нелокалним условима Робин-Дирихлеовог типа. Приказани су резултати који се односе на егзистенцију и јединственост пребројивог низа генералисаних решења. Описана је структура спектра и асимптотско понашање сопствених вредности. Приказана је диференцијска схема добијена методом коначних разлика. Да би се добила што потпунија информација о дистрибуцији сопствених вредности, као и нумеричком реду конвергенције изведени су нумерички експерименти, чији су резултати такође дати у монографији.

Поред трансмисионог спектралног проблема у монографији су приказани нестандартни контурни проблеми елиптичког, параболичког и хиперболичког типа. Као моделни пример узета је област која се састоји од два несуседна правоугаоника. У свакој подобласти задат је Робинов гранични проблем елиптичког типа, односно почетно-гранични проблем како параболичког тако и хиперболичког типа. Интеракција између решења описује се помоћу нелокалних услова сагласности на границама посматраних подобласти.

Да би се добили резултати који описују егзистенцију и јединственост генералисаних решења у одговарајућим прсторима Собољева, претпостављено је да улазни подаци задатих једначина задовољавају услове регуларности и елиптичности. Изведена је нумеричка апроксимација методом коначних разлика. За трансмисиони параболички и хиперболички проблем приказане су експлицитна, имплицитна и факторизована схема. Дате су одговарајуће априорне оцене грешке и оцене брзине конвергенције.

Добијена оцена брзине конвергенције је сагласна са глаткошћу улазних података и у том смислу је оптимална, то јест при датој глаткости улазних података не може се повећати ред конвергенције, нити се при фиксираном реду конвергенције могу ослабити захтеви глаткости. Имплементација метода коначних разлика реализована је у програмском пакету *Matlab*.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др **име и презиме,** **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

У монографији се даје преглед најновијих сазнања о оралном карциному, као комплексној системској болести, са освртом на етиопатогенезу, клиничку слику, коморбидитете, као и на различите терапијске модалитете.

Аутор износи дефиниције оралног карцинома и објашњава потребу испитивања генетичког састава ткива усне дупље у ширем смислу и разматра анатомске, патохистолошке и хируршке аспекте оралног планоцелуларног карцинома.

У монографији је истакнут значај молекуларне генетике у одгонетању механизма туморигенезе и објашњавају се најосновнији путеви малигне трансформације ћелије (онкогена и тумор-супресорног гена). Систематично су описане епидемиолошке, клиничке и патохистолошке карактеристике оралног планоцелуларног карцинома као и изложеност пацијената различитим етиолошким факторима. Описане измене генетичког материјала у ткиву у близини тумора доводе се у везу са ниском стопом петогодишњег преживљавања као и учесталијом појавом рецидива.

У раду су изложена сазнања и чињенице које доприносе укупном разумевању разматраног проблема. Треба посебно нагласити да се генетским испитивањем онкогена које аутор описује готово нико до сада није бавио. Не постоји ниједан рад у иностраној литератури који се бави анализом мутације онкогена у хистолошки негативним маргинама карцинома усне дупље, па је поређење резултата ове студије са резултатима других истраживача није било могуће сем у ширем контексту анализе асоцијације различитих мутација и развоја неоплазија.

У монографији су јасно дефинисане препоруке које се односе на постоперативни и интраоперативни скрининг пацијената. Посебно је истакнут значај мутације ц-ЕРББ2 онкогена као и податак о томе да је петогодишње преживљавање пацијената са мутацијом поменутог онкогена статистички значајно краће у односу на пацијенте код којих није идентификована ова промена, а код пацијената са овом мутацијом значајно се чешће развија рецидив у постоперативном току.

Аутор наводи да би код карцинома усне дупље потенцијални маркер могао да буде ц-ЕРББ2 који је повезан са неколико клиничких параметара а с обзиром на његову високу експресију у туморима главе и врата и на улогу рецептора у важној сигнализационој каскади, он би истовремено могао да буде и једна од мета у туморској терапији.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

Монографија, као резултат дугогодишњег истраживања ауторке, обрађује тему примене постојећих и развоја нових приступа, метода, техника и алата из области спредшит инжењерства на унапређења процеса управљања у производним и услужним предузећима. У раду је извршена систематизација и класификација постојећих научних сазнања у области предупређења, детекције и исправке грешака у спредшит моделима и апликацијама, упоредним приказом и компарацијом приступа за обезбеђење квалитета спредшит модела, од визуализације спредшитова, преко статичких анализа кода и извештаја, тестирања, аутоматске детекције и исправке грешака, до приступа развоја заснованих на моделима и пројектовања и подршке одржавању спредшитова. Као оригинални допринос ауторке развијен је нов приступ за детекцију и исправку грешака у динамичким дискретним моделима управљања залихама, развијеним у спредшитовима, заснован на карактеристикама проблема и начина моделирања.

У монографији су као примери за евалуацију приступа коришћени модели управљачких проблема операционог менаџмента, са акцентом на управљање залихама. Приказан је процес моделирања управљачких проблема као динамичких дискретних процеса у спредшитовима. Додатно, развијен је симулациони модел одлучивања у спредшиту у коме је могуће, на једноставан и веродостојан начин, приказати математички модел дискретних процеса операционог менаџмента, конкретног управљања залихама.

Спредшит инжењерство обухвата широк опсег тема које се односе на све фазе животног циклуса спредшит модела и апликација, као и њихову примену у различитим областима пословања и научно-истраживачког рада. Иако је спредшит инжењерство веома актуелна област у свету, која је у свом развоју проистекла и усмерена је на крајње кориснике (предузећа из различитих области пословања), она у Србији још увек није довољно заступљена и развијена, о чему сведочи и недостатак литературе на матерњем језику. У том контексту неопходно је истаћи значај монографије као и доприносе у развоју, имплементацији и примени знања из области спредшит инжењерства.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.****Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)**

Монографија се бави проучавањем концепције отвореног васпитног система и његовом применом на праксу дечјег вртића. Ослањањем на социокултурну теоријску оријентацију, дечји вртић се види као место живљења деце и одраслих, као место које пружа прилику за стицање разноврсних искустава и чини интегрисани део система локалне заједнице. Развој и учење се посматрају као друштвено и културно обликовани процеси, у којима је дете активни учесник у култури, коју усваја и реконструише својим учешћем у заједници са другом децом и одраслима.

У раду је приказано развојно истраживање кроз које се прати рад васпитача/практичара у дечјем вртићу и пружа подршка у развијању и унапређивању њихове праксе отварања дечјег вртића ка локалној заједници.

Кроз три фазе истраживања извршена је систематизација и евалуација активности и искуства деце, родитеља и васпитача, заједничка анализа података евалуације са родитељима и васпитачима, подршка стручном усавршавању васпитача и промена њихове постојеће праксе отварања дечјег вртића према културним и јавним институцијама. На крају рада дати су критички осврт на истраживање и препоруке за будућа истраживања и рад педагога у дечјем вртићу.

Иако дечји вртић тежи отворености ка локалној заједници, истраживање показује да они делују као одвојени системи, који пружају деци различите садржаје, места и искуства учења, а не као заједница која дели заједничку праксу и визију.

Монографија указује на значај критичког сагледавања праксе и на решавање проблема у контексту његовог настајања, што може бити подстицај и за друге практичаре на предузимање сличне акције. Исто тако, рад указује на значај грађења дечје заједнице на потребама и перспективи њених учесника кроз колаборацију, рефлексiju и дијалог.

Иако се резултати истраживања односе на контекст у коме је оно обављено, вредност ове монографије је, између осталог, и у томе што може бити извор мењања праксе и у другим дечјим заједницама.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, **мастер / спец.**

Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)

У монографији су анализирани и обрађени међународни споразуми изнедрени на Версајској и Париској конференцији, а којима су уређене државне границе и право држављанства Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, односно ФНР Југославије. Поред ових међудржавних уговора, предмет анализе су и унутрашњи правни акти (закони, уредбе и правилници) којима је била регулисана област држављанског права за време и након светских ратова.

Поред питања територије и држављанства обе југословенске државе, у овом раду дотакнуто је и питање настанка и облика ових двеју држава. Приликом излагања о уједињењу Краљевине СХС и проглашењу ФНР Југославије приказана је историјска позадина ових збивања. Осим посматрања историјских околности на унутрашњем нивоу, посвећена је пажња и међународним приликама у време одржавања мировних конфереција којима су окончани Први и Други светски рат.

Циљ монографије, осим приказивања начина на који је било уређено право држављанства, опције за држављанство и државне границе тј. територија, јесте и да компаративном анализом утврди сличности и разлике између државних атрибута Краљевине Југославије и ФНР Југославије.

Значај монографије је у томе што осликава у којој мери друштво и политичке околности утичу на право које је у функцији остваривања интереса владајуће класе у држави. С друге стране, на примеру одређивања државних граница Краљевине СХС и ФНР Југославије изложен је и утицај великих сила на формирање међународне политике и њихова могућност да одлучују о судбини осталих држава.

Монографија може представљати подлогу за даље разматрање еволуције права држављанства код нас. Осим тога, монографија указује на логичан правац даљег проучавања, који би се бавио проблемом државне територије, држављанства и сукцесије након СФРЈ, с обзиром на то да су последице сецесије актуелне и данас, нарочито уколико се има у виду једна сензитивна тема као што су регионални односи на Балкану.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**

Мр / Др име и презиме, мастер / спец.**Наслов монографије (не наслов под којим је рад одбрањен)**

У овој монографији ауторка се бави проблематиком скелетне класе III (скелетно мезијалног загрижаја) и могућностима његовог ефикасног ортодонтског кориговања у периоду ране мешовите дентиције. Као метод избора за ту корекцију истиче Френклов регулатор функције тип III (a, b). Указује на обим промена до којих овај облик функционалне ортодонтске терапије доводи на скелетним и дентоалвеоларним структурама, на мекоткивном профилу и у укупном изгледу фацијалне естетике, као и у начину извођења орофацијалних функција.

Ауторка разматра проблематику етиологије, епидемиологије, класификације екстраоралних, интраоралних и функционалних промена које прате ову ортодонтску неправилност. Такође, веома детаљно сагледава дијагностику ове неправилности и терапијске процедуре које могу допринети лечењу постојећег скелетног одступања. Скелетно мезијални загрижај, код испитиваних пацијената, утврђен је на основу смањења вредности угла ANB испод 2° , што је узроковано недовољном сагиталном развијеношћу горње вилице и смањењем вредности угла SNA.

Како су Френклови регулатори функције једини ткивно-ношени функционални апарати који делују на скелетне структуре виличних костију изазивајући промену распореда поља депоновања и разградње кости захваљујући апликацији силе вуче, апликацији притиска и елиминацији притиска, у монографији су детаљно приказане индикације и контраиндикације за примену Френкловог регулатора функције тип III (a, b), његови елементи, дизајн, конструкција, начин израде и ношења у току терапијске процедуре. Такође, указано је на остале терапијске могућности којима савремена ортодонција располаже у третману скелетно мезијалног загрижаја, од мера интерцептивне ортодонције у периоду млечне дентиције, преко мешовите дентиције и периода убрзаног раста, до комплетирања сталне дентиције.

Ауторка је врло прецизно и детаљно приказала резултате клиничких испитивања, који су последица ношења Френкловог регулатора функције тип III и „Y“ апарата у временском периоду од 18 до 24 месеца, код деце са скелетно мезијалним загрижајем. Указано је на ефекте које су коришћени апарати изазвали на скелетним и дентоалвеоларним структурама краниофацијалног комплекса, на структурама мекоткивног профила, темпоромандибуларном зглобу, кранијалној бази и у начину извођења орофацијалних функција.

Посебан осврт дат је на ефекте које изазива Френклов регулатор функције тип III. Детаљно је приказан протокол ношења апарата, оптимално време за отпочињање ортодонтске терапије, значај екстерне и интерне мотивације пацијента у раном узрасту, као и предности овог апарата у односу на остале терапијске алтернативе код скелетно мезијалног загрижаја.

Кључне речи: **написати 10 кључних речи**